

Handläggare
Suzanne Fyffe
Telefon: 08-50803012

Till
Järva stadsdelsnämnd
2025-01-23

Motion om låghastighetszoner för elsparkcyklar

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2024/1103

Förvaltningens förslag till beslut

Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Järva stadsdelsnämnd har ombetts att yttra sig över en motion från Dennis Wedin (M). I motionen föreslås att hastigheten för elsparkcyklar i låghastighetszoner (geofence-områden) höjs. Motionären är i grunden positiv till låghastighetsområden, men anser att en alltför låg hastighet som dagens 6 km/h leder till hastiga inbromsningar vilket kan motverka sitt syfte och i själva verket bidra till en ökad risk för olyckor.

Stockholm stad arbetar för att förbättra trygghet och framkomlighet för alla typer av trafikanter, inte minst mikrobilitetsfordon, däribland elsparkcyklar. I det arbetet är så kallad geofencing en del. Förvaltningen delar motionärens synpunkt om att låghastighetszoner är positivt för trafiksäkerheten. Förvaltningen menar vidare att risken som elsparkcyklarnas hastiga inbromsningar medför behöver ställas mot andra trafikanters trygghet och behov av låga hastigheter i dessa zoner. Det är dock viktigt att hastighetsgränser och låghastighetszoner regelbundet följs upp. Förvaltningen vill också lyfta fram att elsparkcyklar som fordonstyp utgör en betydande del i olycksstatistiken och då bör eventuella hastighetshöjningar vidtas med försiktighet.

Bakgrund

En motion har remitterats till Järva stadsdelsnämnd från kommunstyrelsen att besvara senast 14:e mars 2025. Övriga remissinstanser är Stadsledningskontoret, Trafiknämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Skarpnäcks stadsdelsnämnd, Cykelfrämjandet och Nordic Micromobility Association. Motionen bifogas.

Ärendet

I motionen om låghastighetszoner för elsparkcyklar framkommer att det ska vara enkelt och säkert att ta sig fram i Stockholm och att stadens mikromobilitetstjänster spelar en stor roll i detta. Att Stockholm tillämpar låghastighetszoner (geofence-områden) för elsparkcyklar anser motionären i grunden, av trafiksäkerhetsskäl är bra. Motionären menar dock att implementeringen samtidigt har problem eftersom hastigheten för elsparkcyklarna sänks alldeles för mycket, vilket då istället kan öka risken för trafikolyckor på grund av kraftiga inbromsningar. Motionären påpekar också att grannländernas hastighetsbegränsningar i låghastighetszoner är högre än de är i Stockholm. Som exempel ges att hastigheten i Stockholms låghastighetszoner är 6 km/h, medan standard är 15 km/h för liknande områden i Finland och 12 km/h i Norge.

Motionären menar därmed att en utjämning av hastigheter inom stadens lågtrafikzoner, skulle ge en säkrare trafikmiljö för cyklister och elsparkcyklar. Elsparkcyklisterna skulle undvika hastiga inbromsningar. Motionären vill därför att trafiknämnden ges i uppdrag att utvärdera hastighetsbegränsningen inom stadens låghastighetszoner för elsparkcyklar i syfte att höja hastigheten.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelning för stadsutveckling, medborgarservice och fritid.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen instämmer med motionären att det ska vara enkelt och säkert att ta sig fram i Stockholm. Stadens program, planer och riktlinjer såsom *Cykelstaden*, *Cykla i Stockholm* och *Trafiksäkerhetsplan* för Stockholm stad har inriktningen att möjliggöra en framkomlig, trygg och säker infrastruktur för alla cyklister och en mångfald av cyklar och olika slags mikromobilitet. Elsparkcyklar räknas i samma statistik och fordonskategori som cyklar. Varför och hur Stockholm arbetar för att få fler att välja cykeln beskrivs i *Cykla i Stockholm*. Cykelplanen tar sin utgångspunkt i stadens vision, översiktsplan och framkomlighetsstrategi som alla lyfter fram cykeln som viktig för Stockholms utveckling. Cykelplanen ska bidra till att uppnå det övergripande målet om att det ska bli enklare och säkrare att cykla i Stockholm och att antalet cyklister ska öka vilket är en vision som förvaltningen delar.

Geofencing, eller geostaket, är ett geografiskt avgränsat eller definierat område som bestämts och som "inhägnats" med en programvara.

Geostaket används för att övervaka eller kartlägga ett objekts rörelser eller förflyttningar. I regel används en GPS-enhet och systemet kan då till exempel tvinga ett fordon att köra med låg hastighet.

Förvaltningen anser att geofencing som teknikutveckling för att öka säkerheten är viktig då det skapar nya möjligheter att styra fordon. Att Stockholm använder tekniken i låghastighetszoner menar förvaltningen, precis som motionären, i grunden är positivt. Motionären lyfter att en alltför låg hastighet i låghastighetszonerna (6km/h) leder till hastiga inbromsningar vilket kan motverka syftet och i själva verket bidra till en ökad risk för olyckor. Förvaltningen menar dock att risken som elsparkcyklarnas hastiga inbromsningar medför behöver ställas mot andra trafikanters trygghet och behov av låga hastigheter i dessa zoner. Det är dock viktigt att hastighetsgränser och låghastighetszoner regelbundet följs upp. I miljöförvaltningens medborgarenkät år 2020 uttryckte sex av tio svarande att elsparkcyklars hastighet och tysthet medför en otrygghetsfaktor för gångtrafikanter. Detta har påverkat beslutet om hastighet i låghastighetszonerna.

Regionalt cykelbokslut 2014-2024 som utförs av Region Stockholm visar att olycksstatiken för traditionella trampcyklar legat på ungefär samma nivå de senaste åren. Antalet olyckor för elsparkcyklar och andra typer av eldrivna fordon har däremot ökat och står för runt 20 procent av de rapporterade cykelolyckorna åren 2021–2023. Den exakta mängden elsparkcyklar är dock inte fastställd. Då elsparkcyklar utgör en betydande del i olycksstatistiken menar förvaltningen att försiktighetsprincipen bör nyttjas vid överväganden av eventuella hastighetshöjningar.

Förvaltningen föreslår att Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Toni Mellblom
Stadsdelsdirektör
Järva stadsdelsförvaltning

Adrian Göransson
Avdelningschef
Järva stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Motion av borgarrådet Dennis Wedin (M) om låghastighetszoner för elsparkcyklar

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Toni Mellblom, Stadsdelsdirektör	2025-02-06
Adrian Göransson, Avdelningschef	2025-02-04